

5. SINIF

LİTİ

SORU BANKASI

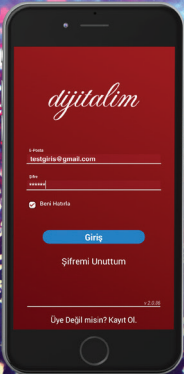
TÜRKÇE

DİJİTALİM EĞİTİM

PLATFORMU İLE SİZLERLEYİZ

dijitalim
Öğrenci

**Dijitalim uygulamasını indirip
video çözümlere anında ulaşabilirsiniz.**

www.dijitalim.com.tr

Bu kitabın her hakkı ULTİ Yayınlarına aittir. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre ULTİ Yayınlarının yazılı izni olmaksızın kitabın tamamı veya bir kısmı herhangi bir yöntemle basılamaz, yayımlanamaz, bilgisayarda depolanamaz, çoğaltılamaz ve dağıtım yapılamaz.

Sertifika No.: 52247

GENEL KOORDİNATÖR

Nesrin CAN

YAYIN YÖNETMENİ

Ayşen KOCAZEYBEK

DİZGİ & GRAFİK TASARIM

ULTİ Yayınları Dizgi Birimi
İbrahim KOÇ

BASIM YERİ

Ön Söz

Değerli Öğrenciler, Saygıdeğer Veliler ve Kıymetli Öğretmenler,

Öğretim ve sınava hazırlık süreçlerinin destekleyicisi olarak önemli bir işlev üstlenen yardımcı kaynak kitaplarının hazırlanması ve sizlerin kullanımına sunulması, yoğun emek harcanan bir süreçtir. Daima mükemmel olana yaklaşma çabasındaki bizler, bu yolda işimizi titizlikle yürüterek, tüm süreci ilmek ilmek dokuyarak bir projemizin daha sonuna geldik ve sizleri “Ulti Soru Bankaları” ile buluşturduk.

“Ulti Soru Bankaları” Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan öğretim programlarında yer alan ve öğretim süreçlerinin sonunda elde edilmeye çalışılan kazanımlara uygun olarak öğretim programlarına hâkim, alanında yetkin öğretmenlerimizce hazırlanmıştır. Bu soru bankalarında yer alan soruların tümünün, öğrencilerin “analitik düşünme” ve “eleştirel düşünme” becerisini geliştirmesine; öğretim programlarında benimsenen “disiplinler arası” ve “değerler eğitimi” anlayışına uygun olmasına özen gösterilmiştir.

“Ulti Soru Bankaları” özgün, okul müfredatını destekleyici, çoktan seçmeli test tekniğini geliştirici beceri temelli sorulardan oluşmaktadır. İçerdiği temel soru tipleri ve yeni nesil sorularla öğrencilerin okulda edindikleri temel bilgi ve becerileri uygulama, kendi düzeyini ölçerek sınavlara hazır hâle gelme olanağı bulduğu önemli bir öğretim materyalidir. Bu materyalden en iyi verimin alınması için öncelikle konuların eksiksiz biçimde öğrenilmesi ve pekiştirilmesi önerilmektedir. Böylece MEB tarafından yapılan çeşitli sınavların düzeyine ulaşan ve yer yer daha üst bilgi ve becerileri yoklayan sorulardan en verimli sonuç elde edilecek ve bireyler, hedeflenen seviyeye ulaşmış olacaktır.

Sizlere “Ulti Soru Bankaları”nı ulaştırmanın haklı gururunu yaşamamızda emeği geçen öğretmenlerimize ve yayınevi çalışanlarımıza teşekkür ediyorum.

“Ulti Soru Bankaları”nın başarılarınıza giden yola bir ışık, hayallerinize bir basamak olması dileğiyle...

NESRİN CAN
Genel Koordinatör

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Sözcükte Anlam 5

2. BÖLÜM

Cümlede Anlam 37

3. BÖLÜM

Metinde Anlam 65

4. BÖLÜM

Beceri Temelli Sorular 123

5. BÖLÜM

Dil Bilgisi 155

6. BÖLÜM

Yazım Kuralları 181

Cevap Anahtarı 201

1. BÖLÜM

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcüklerde Çok Anlamlılık

Sözcüklerin Anlam Özellikleri
(Gerçek Anlam • Mecaz Anlam • Terim Anlam)

Eş, Zıt ve Yakın Anlamlı Sözcükler

Eş Sesli Sözcükler

Somut-Soyut, Nitel-Nicel ve Özel-Genel Anlamlı Sözcükler

Yabancı Dillerden Alınan Sözcükler

İkilemeler • Pekiştirmeler

Deyimler

Atasözleri

Kalıplaşmamış Söz Öbekleri

ULTİ

TÜRKÇE

1. Dün akşam afiyetle yediklerim her nedense midemi bozdu.

“Bozmak” sözcüğü bu cümlede aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmıştır?

- A) Geçersiz bir duruma getirmek
- B) Bozguna uğratmak, yenmek
- C) Dokunmak, zarar vermek
- D) Bırakmak, dağıtmak

2. “Dolmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bir yere iyice yayılmak, kaplamak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Yaşlı adam o kadar dolmuş ki açtı ağzı yumdu gözünü.
- B) Başaklar iyiden iyiye doldu, hasat zamanı yaklaşıyor.
- C) Süresi dolduğu için ödünç kitabı kütüphaneye iade etti.
- D) Bütün eve fırından yeni çıkmış böreğin kokusu dolmuştu.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükle yay ayrıç () içinde verilen anlamı uyuşmamaktadır?

- A) Geleneksel bahar etkinliğini diğer haftaya bırakalım. (Bir işi başka bir zamana ertelemek)
- B) Canım sıkılmıştı, dışarı çıkınca biraz açıldı. (Kendine gelmek, iyileşmek, ferahlamak)
- C) Tarihî yapılarımız bütün afetlere dayanarak günümüze ulaştı. (Güç bir duruma katlanmak, sabretmek, tahammül etmek)
- D) Öyle güzel yapılar kuralım ki turistler onları hayranlıkla izlesin. (Yapmak, inşa etmek)

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bir yere çıkmaya veya bir yerden inmeye yarayan basamaklar dizisi” anlamına gelen bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Kaldırımın yüksekliği neredeyse dizime kadar geliyordu.
- B) Kolay çıkmıştı ama çatıdan inmek sandığı kadar kolay olmayacaktı.
- C) Dağcı, irili ufaklı taşlara basarak tırmanışını gerçekleştiriyor.
- D) Evden yola inmek kolay olsun diye iki merdiven yaptırdı.

5. Hırs sözcüğü, “bir şeyi elde etmek için duyulan kuvvetli istek” ve “öfke” anlamlarında kullanılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde “hırs” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Hırsın yüzünden kalkıp bir bardak su içmeye bile üşeniyorsun.
- B) Yeteneği yok ama şöhret hırsı sayesinde resimde ilerlemeye başladı.
- C) Hırsı bırak, senin de bir şeyler başarabileceğine inan artık.
- D) Hırsına kapılmadığı için bu zor durumu da kimseyle tartışmadan atlattı.

6. Bakalım Aslan’ı askerden dönünce bir yere yerleştirebilecek miyiz?

“Yer” sözcüğü bu cümlede aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmıştır?

- A) Gezinilen, ayakla basılan taban
- B) Geçim sağlamak için çalışılan iş yeri
- C) Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân
- D) Durum, konum, vaziyet

7. • Neredeyse iki aydır bu önemli işin peşinden koşuyorum.
- Akşamdan beri ben koştum, biraz da onlar yorulsunlar.
- Köpeğin arkamdan geldiğini görünce koşmaya başladım.

Buna göre “Koşmak” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisiyle kullanılmamıştır?

- A) Hayvanı çekeceği arabaya, sabana vb.ne bağlamak
- B) Adım atışlarını artırarak ileri doğru hızla gitmek
- C) Kovalamak, üstüne düşmek, izlemek
- D) Bir işle çok ilgilenmek, koşuşturmak

8. • At, eşek gibi yük hayvanlarının tırnaklarına çakılan demir parçası
- Herhangi bir takımında oynayan sporcu
- Çıkarma işleminin sonucu

Aşağıdakilerin hangisinde anlamı verilen sözcüklerden herhangi biri kullanılmamıştır?

- A) Nal oyuklarından, buradan az önce birkaç atlinin geçtiği anlaşıyor.
- B) Yakın bir arkadaşımın yurt dışına küçük bir seyahat planladık.
- C) Çekişmeli geçen maça son anda iki oyuncu daha katıldı.
- D) Çocuk beş haneli iki sayının farkını zihninden söyleyiverdi.

9. “Bırakmak” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde “engel olmamak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Bırak da bu sefer kendi istediğim gibi çözeyim bu problemi.
- B) Saçlarını toplamak yerine omuzlarına bıraksan daha güzel olur.
- C) Kazandığın paranın hepsini harcama, bir kısmını bırak.
- D) Bu kanaryayı bıraksam dışarıda güvenle yaşayacak bir yer bulur mu?

10.

Her yerde olduğunun aksine, burada şehirden uzaklaştıkça binaların güzelliği artıyor. Her biri özgün tasarımıyla mimarların dikkatini çeken bu binaları görmek isteyen turistler şehre âdeta akın ediyor.

Aşağıdakilerden hangisi, bu metindeki sözcüklerden herhangi birinin anlamı değildir?

- A) Yapıları belirli ölçü ve kurallara göre tasarlayan kimse
- B) Görevini yapacak yeterli gücü olmayan
- C) Yapı
- D) Yalnız kendine özgü bir nitelik taşıyan, orijinal

11. Aşağıdakilerin hangisinde “sarmak” sözcüğünün yay ayraç () içindeki anlamı yanlış verilmiştir?

- A) Toplumu saran bu tembellik ne zaman bitecek? (Yayılp etkisi altına almak, kaplamak)
- B) Gözünü bir perde sarmış ki hiçbir gerçeği görmez olmuş. (Örtmek)
- C) Ben ipliği sardıkça kedi gelip tekrar tekrar bozuyordu. (Şerit, ip gibi şeylerin dolaşması)
- D) Çardağı saran asmanın gölgesinde bütün bir yaz hayaller kurdu. (Sarılıp tırmanmak)

1.

BİLGİ

Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına “gerçek anlam”, gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama “mecaz anlam” denir.

Buna göre,

Köy yaşamını ele alan romanlar yazan usta kalem

Çorum ağzını eserlerine ustaca yedirmiş; genellikle İç Anadolu şehirlerinin toplumsal sorunlarına değin-

miştir.

metnindeki numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

2.

İnsanların işlerini eksik ya da gelişigüzel yapması, ortaya çıkan işte ihmaller bulunması karşısında şiddetli bir acı duyardı. Bütün aşamaları denetlemek gibi bir görevi olmadığı hâlde kendini bundan alıkoyamazdı.

Bu metindeki altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) “Eksik” sözcüğü gerçek anlamıyla kullanılmıştır.
B) “İş” sözcüğü mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
C) “Acı” sözcüğü gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak yeni bir anlam kazanmıştır.
D) “Görev” sözcüğü gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

3.

Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Biz de bir tezgâhın başına geçip öğrendiğimiz kadarıyla birer motif dokuduk.
B) Gönünde beslediği duyguları zaman zaman dizelere aktarıyordu.
C) Masadaki kağıtların üstüne raftan aldığı hacimli bir kitabı koydu.
D) Yazıhanede işlerini bitirecek, sonra kasaptan bir şeyler alıp eve gececekti.

4.

Bir sözcüğün bilim, sanat, spor gibi özel alanlarla ilgili kazandığı anlama “terim anlam” denir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde geçen altı çizili sözcük terim anlamı değildir?

- A) Böbreğimdeki taşlar küçük bir operasyonla alındı.
B) Bugün matematik dersinde 3 ve 3’ün katlarını öğrenmişler.
C) Pergelle çember çizmeyi arkadaşım Atakan’dan öğrendim.
D) Bu yemekte birkaç diş sarımsak da kullandım.

5.

“Basamak” sözcüğünün,

- I. Onlar basamakta beklerken biz eşyaları hazırladık.
II. Bu işi kariyerin için bir basamak olarak düşün.
III. Üç basamaklı sayıları aklından çarpabiliyor.

cümlelerinde kazandığı anlam özelliği aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Gerçek	Mecaz	Terim
A)	I	II	III
B)	III	I	II
C)	II	III	I
D)	I	III	II

6.

Sözcük	Cümle
I. Nota	Bu şarkının bütün notalarını ezberledim.
II. Dil	Hukuk dilinden anlayan birini bulmak la-zımdı.
III. Künde	Güreşçi, maçı künde atarak kazandı.

Bu tabloda numaralanmış sözcüklerden hangi-leri terim anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “hava” sözcüğü gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

- A) Ağabeyimin askerden döndüğü gün evimizde bir bayram havası vardı.
B) Yarın hava güzel olursa deniz kenarında yürüyüş yapabiliriz.
C) Akşamüstü hava serinleyince üzerime bir şal aldım.
D) Havada renkli uçurtmalar görünce çocuklar gibi sevindi.

8. Bir sözcük, birden fazla alanda terim oluşturabilir.

Bu açıklamaya göre,

- Bu oyunun üç perde olduğunu ben de bilmiyordum.
- Ördek, kaz gibi kanatlı hayvanların ayakları perdelidir.
- Müzisyenin hünerli parmakları bağlamanın perdelinde hızla gezindi.

cümlelerinde “perde” sözcüğü aşağıdaki alanlar-dan hangilerine ait bir terim olarak kullanılmamıştır?

- A) Tiyatro B) Müzik
C) Tıp D) Biyoloji

9. Aşağıdaki tabloda numaralanmış cümlelerde geçen “yol” sözcüklerinin anlam özellikleri işaretlenmiştir.

	Cümleler	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam
I.	Yolda oynayan çocuklar evle-rine dağıldı.	✓	
II.	Tarlanın kenarından bir su yolu geçiyordu.	✓	
III.	Köy evine sadece toprak yol-lardan gidiliyordu.		✓
IV.	Kalp kazanmanın pek çok yolu var.		✓

Bu cümlelerin hangisinde işaretleme yanlış ya-pılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

10. Ünlü sporcu, potanın yakınında olmasına rağmen
I II

başarılı bir atış yapamadı. Parlak bir geleceğe sahip
III

olacağı düşünülen sporcunun bu atışı izleyenlerde şaşkınlık yarattı.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerin anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru ve-rilmiştir?

	I	II	III
A)	Terim	Mecaz	Gerçek
B)	Gerçek	Terim	Mecaz
C)	Mecaz	Gerçek	Terim
D)	Gerçek	Mecaz	Terim

Test 03

Sözcüklerin Anlam Özellikleri (Gerçek Anlam • Mecaz Anlam • Terim Anlam) - II

1. Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama “mecaz anlam” denir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisindeki altı çizili sözcük mecaz anlamlıdır?

- A) Böyle ucuz bir davete katılmam için hiçbir neden yok.
B) Evleri bizim evimize kıyasla daha yüksek bir yerdedi.
C) Eski yöntemleri kullanmaya devam edersen başarılı olamazsın.
D) Ayşe'nin evi, otobüs durağına ve okula çok yakındı.

2. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcüğün anlam özelliği yanlış verilmiştir?

- A) Islak duvarların, rüzgâr vurdukça çatırdayan çatıların altında insanların içi geçti. (Gerçek anlam)
B) Tophane yukarılarında taştan bir binada oturuyordu. (Gerçek anlam)
C) İki bulut arasında kırmızı ve mavi ışıklar süzülüyordu. (Mecaz anlam)
D) Bu yolda harcadığı emeklerin karşılığını alamamaktan korkuyordu. (Mecaz anlam)

3. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcüklerin ikisi de gerçek anlamlıdır?

- A) Birkaç dakika sonra, topun atışa hazır olacağını söyledi onbaşı.
B) Ondaki kafa bende olsa şimdiye kadar üç üniversite bitirmiştin.
C) Donuk bir kadındır, sen laf atmazsan saatlerce ağzını açmaz.
D) Derin bir gök bilimi bilgisine sahipti, bu konuda çok kitap okumuş.

4. • Bir sözcüğün sözlükte geçen ilk anlamına “gerçek anlam” denir.
• Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama “mecaz anlam” denir.
• Bir bilim, meslek ve sanat dalıyla ilgili özel bir kavramı karşılayan sözcüklere “terim anlamı sözcük” denir.

Buna göre “köprü” sözcüğünün,

I. Bu köprüyü Mimar Sinan tasarlamış.

II. Dişime köprü tedavisi uygulandı.

III. Müzik insanlar arasında köprüler kurar.

cümlelerinde kazandığı anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Gerçek	Mecaz	Terim
B)	Mecaz	Gerçek	Terim
C)	Gerçek	Terim	Mecaz
D)	Terim	Mecaz	Gerçek

5. Aşağıdaki tabloda, numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin anlam özellikleri (✓) ile belirtilmiştir.

		Gerçek Anlam	Mecaz Anlam
I.	Evlerinin biraz ötesinde küçük bir <u>kulübe</u> vardı.		✓
II.	Bu <u>yanık</u> türkülerini dilimden hiç düşürmezdim.	✓	
III.	Köyün tüm <u>lambaları</u> söndü, yalnız onunki kaldı	✓	
IV.	Torbalar o kadar <u>ağır</u> ki ara dinlenmek zorunda kalıyordu.		✓

Buna göre tabloda numaralanmış cümlelerin hangisinde yanlışlık yapılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

6. “Makas” sözcüğü denizcilik, spor ve hayvan bilimi terimi olarak kullanılabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi “makas” sözcüğünün söz edilen kullanımlarından birini örneklemez?

- A) Tayfalar makası hazırlamış, harekete geçmek için kaptandan gelecek emri bekliyordu.
B) Bazı hayvanlar ayaklarındaki makası saldırı ve savunmada kullanır.
C) Suyun içinde bu makas hareketini yapabilmek her sporcunun harcı değildir.
D) Görevli makas değiştirmeyi unutunca kaza olmuş, neyse ki trenlerde yolcu yokmuş.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamlıdır?

- A) Ali'nin yaşlı adama yer vermesi, çok ince bir davranıştı.
B) Yumuşak bir sesle odadaki soğuk havayı dağıtmayı başardı.
C) Onun tahminlerinin gerçek olması çok zayıf bir ihtimaldi.
D) Bahçedeki erik ve kiraz ağaçları iştahımı kabartıyordu.

8. Kıskançlık gibi güçlü bir duyguyu bastırmak kolay olmayabilir ancak bunun için gerekli olan her şeyi yapmalıyız.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamlıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

9. Kimi zaman ateş olup yalımlarınızı dört bir yana salacaksınız. Kötücül güçlerle savaştan kahramanlar I
olacaksınız. Bazen, âşıkların birbirleri için canlarını feda edişleri karşısında hüznü bir ezgiye kapılıp II
gideceksiniz. O ezgi sizi uzak diyarlara götürecek. Kıtalar, okyanuslar aşır oralandaki masal âlemleri- III
nin renkli dünyasına dalacaksınız. Zaman zaman da IV
insanların iktidar hırsını, o hırsın yol açtığı felaketleri ibretle okuyacaksınız.

Bu metindeki altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
B) II. sözcük mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
C) III. sözcük gerçek anlamıyla kullanılmıştır.
D) IV. sözcük mecaz anlamıyla kullanılmıştır.

10. Defne ve Beril bir sözcük oyunu oynayacaktır. Bu oyuna göre sırası gelen oyuncu, a harfinden başlayıp alfabenin harflerini sırasıyla takip ederek mecaz anlamlı bir sözcüğü cümle içinde kullanacaktır.

Defne ve Beril'in kurduğu cümleler şunlardır:

Defne: Bütün vatandaşları bu konuda aydınlatmalıyız.

Beril: Bittim, şurada, ağacın gölgesinde azıcık dinlenelim.

Defne: Güya sabahleyin annesiyle alışverişe gidecekti ama caydı.

Beril: Selim öyle çığ bir davranışta bulundu ki hepimiz şaşırdık.

Buna göre alfabenin kaçınıcı harfiyle başlayan sözcükte hata yapılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

1. Ağacın dallarında, zıt ve eş anlamlı bazı sözcükler verilmiştir.

Ağaçtaki zıt ve eş anlamlı sözcükler eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

- A) Güz B) Kol
C) Yabancı D) Gevşek

2. Cumhuriyetten sonra yurdumuzda farklı konular hakkında en çok konuşma yapmış olan kişi Selim Sırrı Tarcan'dır. Radyoda yaptığı konuşmalar derlenmiş ve "Radyo Konferansları" adıyla üç cilt hâlinde yayımlanmıştır. Bu eser, edebiyatımızın en orijinal mahsullerindendir.

Bu metinde aşağıdaki sözcüklerden hangisinin anlamdaşı yoktur?

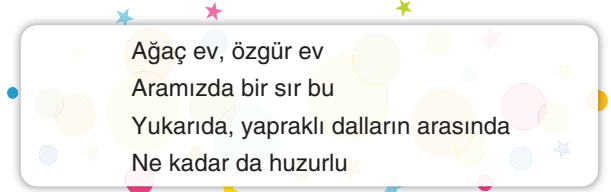
- A) İsim B) Vatan
C) Millet D) Yapıt

3. • I ve II numaralı sözcükler birbiriyle çelişen özellikleri ifade ettiği için zıt anlamlıdır.
• II ve III numaralı sözcükler anlam bakımından birbirinin yerini tutabildiği için eş anlamlıdır.

Aşağıdakilerin hangisinde sözcükler bu açıklamaya göre düzenlenmiştir?

	I	II	III
A)	Yorgun	Bitap	Dinç
B)	Yavaş	Hızlı	Süratli
C)	Cesur	Korkak	Çekimser
D)	Kızgın	Sakin	Öfkeli

- 4.

Bu dördlükte aşağıdaki sözcüklerden hangisinin karşıt anlamı kullanılmıştır?

- A) Köşk B) Kök
C) Tutsak D) Giz

5. Bir sözcüğün eş anlamlısı, onun cümledeki kullanımına göre değişiklik gösterir.

Buna göre "Sanatçının son yapıtı büyük beğeni topladı." cümlesindeki "yapıt" sözcüğünün eş anlamlısı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Anıt B) Eser
C) Mahsul D) Eşya

6.

Ülkü Tamer 20 Şubat 1937'de Gaziantep'te doğdu. 1958 senesinde Robert Kolejini bitirdi. Buradan mezun olduktan sonra oyunculuk, yayıncılık ve çevirmenlik yaptı. İstanbul Üniversitesinde Gazetecilik Enstitüsünü okudu ve 1964 ile 1968 yılları arasında özel tiyatrolarda oyunculuk yaptı. Tiyatroyu bıraktıktan sonra ise çevirmenlik işiyle ilgilendi.

Bu metinde geçen aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangileri eş anlamlıdır?

- A) Kolej - Enstitü
- B) Okumak - Mezun olmak
- C) Tiyatro - Oyunculuk
- D) Yıl - Sene

7.

Yüz yüze getirmez bizi asırlar
Meydana vurulsun saklanan sırlar
Sayılsın şahsıma ait kusurlar
Korkmayın içine yalan da katın!

Aşağıdakilerden hangisi bu dördlükteki altı çizili sözcüklerden birinin anlamdaşı değildir?

- A) Çağ
- B) Yüzyıl
- C) Giz
- D) Çehre

8. Az veren candan, çok veren maldan...

Bu atasözündeki "az-çok" sözcükleri arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Tok açın hâinden bilmez.
- B) Baca eğri de olsa dumanı doğru çıkar.
- C) Ağustosun yarısı yaz, yarısı kışır.
- D) Al elmaya taş atan çok olur.

9.

(I) Parmağınızı sağdan sola ya da soldan sağa doğru daire oluşturacak şekilde hareket ettirin. (II) Yaptığınız bu hareketi bir kâğıda çizin, kendi çevresinde dönebilen bir çember oluştuğunu göreceksiniz. (III) Elinizin hareketine tekrar bakın, bir yukarı bir aşağı gittiğini ve bir nokta etrafında sürekli döndüğünü göreceksiniz. (IV) İşte, bu dairesel hareket, tekerleğin bulunuşunun temelini oluşturur.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangilerinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

10. Aşağıdaki numaralanmış cümlelerde altı çizili sözcüklerin eş ve zıt anlamlıları karşlarına yazılmıştır.

	Cümle	Eş Anlam	Zıt Anlam
I.	Gördüğüm meğer <u>hayal</u> miş.	Düş	Gerçek
II.	Bu çanta <u>yapay</u> deriden üretilmiş.	Suni	Doğal
III.	Gömlükleri yüzde elli <u>zararla</u> satıyor.	İndirim	Kâr
IV.	<u>Medeni</u> toplumlarda bu gele- nekler kaybolmuş.	Uygar	İlkel

Buna göre tablonun kaçınıcı satırında hata yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

1.

BİLGİ

Yazılış ve okunuşları farklı, anlamları aynı olan sözcüklere "eş anlamlı sözcük" denir.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangileri arasında eş anlamlılık ilişkisi yoktur?

- A) Akıl bu zamanda bulunmaz bir nimet gibi.
Usa ve gerçeğe uygun bir dille anlatmış her şeyi.
- B) Görgülü olmak için çok okumak lazım.
Görgüsüz insanlarla oturup kalkan onlar gibi olur.
- C) Şehir hayatının tüm yükünü omuzlarında taşıyor.
Nedense bu kent bana her zaman iyi gelmiştir.
- D) Sebeplerini bilmeden bir sorunu çözemezsin.
Tartışmanın nedeni borcun ödenememesiymiş.

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Yamaçta ufacak bir ev, evin üstünde
Kocaman bir tavus kuşu oturmuş seyirde
- B) O gün gelsin neşemiz tazelensin de gör
Dünyayı hele sen bir barış olsun da gör
- C) Yüreğimdiki ürkeklik sendin
Sadece uzaktan seyrine daldım
- D) Bulutlar ağlamasa avuç avuç
Boş yere çatlamaşa tomurcuklar

3.

Deniz	Ün	Soluk
Ak	Derya	Şarkı
Name	Serüven	Şans
Nefes	Talih	Macera
Nam	Cimri	Beyaz

Bu tablodaki sözcükler eş anlamlılarıyla eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Cimri
B) Şans
C) Şarkı
D) Nefes

4. Barınma ve yiyecek ihtiyacı insanların temel giderlerinden bazılarıdır.

Bu cümledeki "ihtiyaç" sözcüğünün yerine hangi sözcük getirilirse cümlemin anlamında bir değişiklik olmaz?

- A) istek
B) zorunluluk
C) gereksinim
D) amaç

5. • Bir karar vermeden önce uzun uzun düşünmek, acele etmemek önemli.
• Bunun aksine yavaş davranmayanlar hata yapmaya meyillidir.

Bu cümlelerdeki altı çizili sözcükler arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Amaç - Sonuç
B) Gerçek - Yalan
C) Eş - Dost
D) İyimser - Kötülük

6. Açık mavi bir gökyüzü, hırçın dalgalar eşliğinde bir sabahı.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün zıt anlamlısına aşağıdakilerin hangisinde yer verilmiştir?

- A) Koyu bir taraftar olarak takımının tüm maçlarını izlemiş.
B) Koyu bir sohbe dalınca zamanın nasıl geçtiğini anlamadık.
C) Üzerimde koyu renkli bir kazak ve yünlü bir palto vardı.
D) Masada bir kâsede koyu bir pekmez, birkaç dilim ekmek vardır.

7. İstiklalini her şeyin üstünde tutan Türk milleti asırlardır hür yaşamaktadır.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerin yerine aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II	III
A)	Hürriyetini	toplumu	yalnız
B)	Bağımsızlığını	ulusu	özgür
C)	Özgürlüğünü	ulusu	bağımsız
D)	Bağımsızlığını	halkı	özgür

8. En zor anlarınızda bile güçlü kalın, asla doğru olanı yapmaktan vazgeçmeyin.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümledeki sözcüklerden herhangi birinin zıt anlamlısı değildir?

- A) Yanlış
B) Zayıf
C) Geniş
D) Kolay

9.

Gökyüzünün yumuşak fırça darbeleriyle pastel renklere boyanmış gibi görünmesine neden olan sedif bulutları, aşırı soğuk ve kuru hava sonucu oluşur. Nacreous bulutları olarak da bilinen bu bulutların içinde çok küçük boyutlu buz kristalleri bulunur.

Bu metindeki altı çizili sözcüklerin zıt anlamlıları aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) Bana böyle davranması beni üzdü ama o benim gözümde büyük bir insan.
B) İş sert bir yönetim devralınca önemli işler yapmaya başladılar.
C) Keskin rüzgâr yüzünden elleri çatlamış, büyük yaralar açılmıştı.
D) Sert adımlarla evden çıktı ve büyük bir arabaya binip gitti.

10.

Kızıl tilkilerin hepsi adlarında geçtiği gibi kızıl değildir. Bazılarının gövdesi griye çalan sarı, kahverengi, açık toprak rengi, gri ya da siyah olur. Ağızlarının kenarları, boyunlarının alt kısmı, karın bölgeleri ve kuyruk uçları genellikle beyazdır. Bacakları, ayakları ve kulaklarının arkasıyla genellikle siyahtır.

Bu metinle ilgili,

- I. "Üst" sözcüğünün zıt anlamlısı kullanılmıştır.
II. "Baş" sözcüğünün eş anlamlısı kullanılmıştır.
III. "Koyu" sözcüğünün zıt anlamlısı kullanılmıştır.
IV. "Köşe" sözcüğünün eş anlamlısı kullanılmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

1.

BİLGİ

Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan sözcüklere “eş sesli (sesteş) sözcükler” denir. Örneğin “Çayı at sırtında geçtik.” cümlesinde “çay” sözcüğü “akarsu” anlamındadır. “Çayını iki şekerli içer.” cümlesindeki “çay” sözcüğü ise “bitkilerin yapraklarının demlenmesiyle elde edilen içecek” anlamındadır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük eş sesli (sesteş) değildir?

- A) Karnım aç olduğu için lokantaya gittim.
- B) Bunları kamyonu ben mi taşıyacağım?
- C) Matematik sınavından yüz aldım.
- D) Boş bavulu dolabın üstüne koydu.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş sesli sözcük kullanılmıştır?

- A) Kara görününce tayfalar sevinçle bağırdı.
- B) Kütüphanede akşama kadar çalıştım.
- C) Sebzeleri yıkayıp pişirdim.
- D) Bilgisayarın kablosunu kaybetmiş.

3. Kaç gün daha böyle düş kuracaksın? Artık harekete gel ve bir an önce hedefine ulaşmak için gayret göster.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangisi eş sesli değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

4. Çikolataya ham madde sağlayan olan kakao ağaçları böceklerle karşı çok hassas olduğundan üreticiler her yıl onları çeşitli yöntemlerle koruma altına alır.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisi eş seslidir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükler arasında eş seslilik ilişkisi yoktur?

- A) Yaş günümde bana güzel bir pasta almışlar. Gözünden akan yaşlar içimi sızlatmıştı.
- B) Köydeki gölün etrafı sazlarla kaplıydı. Ney, sazdan yapılan, yanık sesli bir çalgıydı.
- C) Dolu ekinleri vurmuş, tarlaları bozmuştu. Yağ dolu bardağı düşürünce annesi çok kızdı.
- D) Ayakkabının bağları ikide bir çözülüyordu. Çocukluğu bağda üzüm toplayarak geçmişti.

6. Arı vızıldayarak çiçekten çiçeğe konuyor, bal özü topluyordu. Öyle gayretli çalışıyordu ki sanırsınız bir ton bal üretecek.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangileri eş seslidir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

7. — Biz gelene kadar evde bekler misin?
I
— Hayır, koca evde tek kalmak istemiyorum.
II III

Bu konuşmada numaralanmış sözcüklerden hangileri eş seslidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük eş seslidir?

- A) Yazlık evimizin güzel bir bahçesi var.
B) Kasap satır maharetle kullanıyordu.
C) Çok zor bir soruyu kısa sürede çözdü.
D) Sözlerine saygı duyulan, ciddi bir insandı.

9. Selim, evin önüne bir kap kedi maması bırakmıştı.
I II
Sabahleyin aç bir kedinin mamayı büyük bir iştahla
III
yediğini görünce iyi yapmış, diye geçirdim içimden.
IV

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangisi eş sesli değildir?

- A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV

10. Delikanlının yüzünde birkaç tane çil var diye bunu alay konusu yapıyorlardı. Hâlbuki bu delikanlı ol-
I
dukça nazik ve yardımsever bir insandı. Kimseye
II
zarar vermezdi.
III

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangileri eş seslidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III

11.

- Yirmi metre sonra sağa döndüğünde yeşil boyalı bir apartman göreceksin.
- Selçuk'u geçen karşılaşmamızda on iki hamlede mat ettim.
- Türklerde devlet başkanları; han, hakan, sultan gibi ünvanlarla anılır.
- Kır çiçeklerinden güzel bir demet yapıp annesine verdi.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin eş seslisinin anlamı değildir?

- A) Şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer; dağ, bayır, sahra
B) Yol üzerinde veya kasabalarda yolcuların konaklamalarına yarayan yapı
C) Sağlam, yaşamakta olan
D) Parlak olmayan, donuk

1.

BİLGİ

Beş duyu organımızdan en az biriyle algıladığımız varlıkları karşılayan sözcükler somut sözcüklerdir.

Buna göre,

Yalnızlık ve hüzün insanı bir kurt gibi kemirir.
I II III IV

cümlesindeki numaralanmış sözcüklerden hangileri somut anlamlıdır?

- A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV

2.

BİLGİ

Duyu organlarımızla algılayamadığımız, zihnimizde tasarladığımız kavramları karşılayan sözcükler soyut anlamlıdır.

Aşağıdaki konuşmaların hangisinde altı çizili sözcükler soyut anlamlıdır?

- A) — Yarın sinemaya geliyor musun?
— Kitabı bitirebilirsem geleceğim.
B) — Hava bugün yağışlı sanırım.
— Evet, şemsiyemizi alalım.
C) — Üzüntüsü yüzünden okunuyordu.
— Evet, ona teselli vermemiz gerekiyor.
D) — Sofrada bir eksik var ama ne?
— Tuzu getirmeyi unutmuşuz.

3.

BİLGİ

Bazı sözcükler kavramları, nesneleri, varlıkları topluca belirtir. Bu tür sözcükler, “genel anlamalı” sözcüklerdir.

Aşağıdakilerin hangisinde genel anlamalı bir sözcüğe yer verilmemiştir?

- A) Bir kedi yumakla tüm gün oynayabilir.
B) Köpek kapının dibinden hiç ayrılmadı.
C) Ağaçlar gökyüzünün en iyi arkadaşı.
D) Yeni nesil, öğretmenlere emanet.

4.

Sözcüğün bir türün tamamı için kullanılmasına “genel anlam”, o türün sadece bir ya da birkaç örneğini karşılayacak şekilde kullanılmasına “özel anlam” denir. Bir sözcüğün anlam kapsamı genişledikçe sözcük genel anlamlı, daraldıkça özel anlamlı olur.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde “çiçek” sözcüğü genel anlamda kullanılmamıştır?

- A) Çiçek kadar güzel bir hayatın olsun.
B) Her çiçek zamanı gelince açar.
C) Çiçeğin dilinden bahçıvanlar anlar.
D) Genç kız çiçeğe gözü gibi baktı.

5.

BİLGİ

Cümlelerde sözcükler özelden genele ya da genelden özele doğru sıralanabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde genelden özele doğru bir sıralama yoktur?

- A) En sevdiğim ülke olan Hindistan’a gittim.
B) Bölgenin tüm mahallelerini biliyorduk.
C) Mayıs, diğer aylardan daha özel geliyor.
D) Hayvanların en zekisi balinalardır.

6.

Elektrik kesilince büyük bir korku duymaya başla-
I II
mıştım. Aklım karışıyor, kalbim hızlı hızlı atıyordu.
III
Neyse ki annem elinde mumla gelip odamı aydınla-
IV
tınca rahatladım.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangileri soyut anlamlıdır?

- A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV

7.

BİLGİ

- Kavramların sayılabilen, ölçülebilene ya da azalıp çoğalabilen durumlarını belirten sözcükler nicel anlamlıdır.
- Bir kavramın, varlığın nasıl olduğunu belirten sözcükler nitel anlamlıdır.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi nitel anlam bildirir?

- A) Her zaman geniş bir evi olsun isterdi.
B) Binlerce insan arasından beni seçtiniz.
C) Uzun boyuna rağmen önde oturuyor.
D) Birden korkunç bir gürültü kopmuştu.

8. I. Belediyede küçük bir memurdu artık.
II. Küçük bir toka ile saçlarını toplamış.
III. Küçük çocuk balon diye ağlıyordu.
IV. Bu hayatı küçük insanlarla heba etme.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde “küçük” sözcüğü nicelik bildirmez?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV

9. Kitap, insanı hayal dünyasında bir gezintiye çıkarır.
I II

Buna göre numaralanmış sözcüklerin anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II
A)	Genel anlam	Somut anlam
B)	Özel anlam	Soyut anlam
C)	Genel anlam	Soyut anlam
D)	Özel anlam	Somut anlam

10. • I. cümlede soyut anlamlı sözcük yoktur.

- II. cümlede nicel ve özel anlamlı bir sözcüğe yer verilmiştir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu özelliklerin tümü yer alır?

- A) I. Kötülük, yapana daha çok zarar verir.
II. Evin tüm pencereleri sarmaşıkla çevrili.
B) I. Merhamet etmeyene kimse acımaz.
II. Kadının elinde buz gibi bir ayran vardı.
C) I. Rüzgâr dalgaları kıyıya taşıyordu.
II. Sevinçli insanlar olmasa hayat çekilmez.
D) I. Kuşların yuvası çatıdaydı.
II. Gül, ince bir dalın üstünde açmıştı.

11. I. Okuduğu kitaplar sayesinde bilgi dağarcığını zenginleştirdi.
II. Sonunda bilim dünyasının dikkatini çeken büyük bir keşif yapmıştı.
III. “Çocuk Kalbi” beğenerek okuduğum çocuk kitaplarından biridir.
IV. Bahçedeki çiçeklerden etrafa huzur veren bir koku yayılmıştı.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede hem somut hem soyut anlamlı bir sözcük vardır.
B) II. cümlede “büyük” sözcüğü nitel anlamda kullanılmıştır.
C) III. cümlede “Çocuk Kalbi” özel anlamda kullanılmıştır.
D) IV. cümlede bütün sözcükler somut anlamlıdır.

1. Derste öğrencilerine dilimize henüz yerleşmemiş yabancı sözcüklerin kullanılmasının yanlış olduğunu ve bu sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarının kullanılması gerektiğini anlatan Seyhan Öğretmen, öğrencilerine bu konuyla ilgili ödev vermiş ve öğrencileri sınıfa aşağıdaki afişleri getirmiştir.

Ozan	Selçuk	Çağrı	Burcu
			
PRİNER değil YAZICI	PART TIME değil YARIM GÜN	MİKSER değil KABARTICI	ANONS değil DUYURU

Buna göre öğrencilerden hangisi yabancı sözcüğün karşılığını yanlış göstermiştir?

- A) Ozan B) Selçuk C) Çağrı D) Burcu

2. Yazar, Türkçeyi doğru kullanma konusunda hassas değildir. Yazılarında sıkça dilimize henüz yerleşmemiş yabancı sözcükler kullanmakta ve bunların Türkçe karşılıklarına yer vermemektedir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisi bu yazarın yazılarından alınmış olamaz?

- A) Gereksiz polemiklere girip insanların kalbini kırmak istemem.
B) Radikal bir karar alarak şehirden taşınmaya karar vermiş.
C) Bugün bir okuma seansı yaptık ama kimse beni dinlemedi.
D) Yazılarımı okumak için vereceğim linke (bağlantı) tıklayınız.

3. Sıkça kullandığımız bazı sözcükler dilimize yabancı dillerden girmiştir. Bu sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarını kullanmamız gerekir. Örneğin günlük hayatta sıkça kullandığımız “online” sözcüğü yerine ----, “e-mail” sözcüğü yerine ----, “trend” sözcüğü yerine ---- sözcüklerini kullanarak dilimizi yabancı sözcüklerin istilasından kurtarabiliriz.

Bu metinde boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) eğilim B) belgegeçer
C) çevrim içi D) elektronik posta

